

ketabTala

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

سقوط رژیم شاهنشاهی در ایران
محمد رضا شاه از سلطنت تا سقوط (جلد اول)

نویسنده: سیدرضا نیازمند

تویست چاپ: سوم ۱۴۰۰

شمارگان: ۲۲۰۰

لیتوگرافی: سما

صحافی: ناصر

قیمت: ۱۵۰۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۲-۵۹۲۵-۸۱-۷

تهران - خیابان انقلاب - خیابان شهید لیافی نژاد - بین فخر رازی و

دانشگاه - پلاک ۱۷۴ تلفن: ۶۶۴۹۷۳۰۰

● کلبه حقوق برای ناشر محفوظ است.

سقوط رژیم شاهنشاهی در ایران

محمد رضا شاه از سلطنت تا سقوط

دکتر سید رضا نیازمند

انتشارات حکایت قلم نوین

سر شناسه

شنوان و نام پدیدآور

: لیازمده رضا ۱۳۰۰ -

: سقوط رژیم شاعشامی در ایران محمد رضا شاه از سلطنت تا سقوط / رضاییانند

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

رده وضعیت فهرست نویسی

یادداشت

موضوع

موضوع

موضوع

رده بندی کنگره

بندی دیویی

شماره کتاب شناسی ملی

: تهران حکایت قلم نوین، ۱۳۹۹

: ج ۲

: ج ۱ : 978-964-5925-81-7 + ج ۲ : 978-964-5925-82-4

: هبیا

: کتابنامه

: محمدرضا پهلوی، شاه ایران، ۱۳۵۹-۱۳۹۸

: ایران - سیاست و حکومت - ۱۳۵۷-۱۳۲۰

: ایران - تاریخ - پهلوی - ۱۳۵۷-۱۳۲۰

: ۱۳۸۹ ص ۷ ن/۱ ۱۵۰۱ DSR

: ۹۵۵/۰۸۲۴۰۹۲

: ۲۰۸۶۹۳۳

خوشر آن باشد که سر دلبران گفته آید در حدیث دیگران

پیش گفتار

محمد رضا پهلوی از زمانی که به تخت سلطنت نشست تا حدود دوازده سال، کشور را به روش دیکتاتوری گروهی اداره می کرد؛ ولی با کمال تأسف، تاریخ ایران بارها و بارها نشان داده که مردم این کشور از حاکمی که خود را بی مسئولیت بداند و مملکت را رها کند تا مردم کوچک و بازار نمایندگان را که نمی شناسند برای مجلسی که مسئولیت خود را نمی داند، انتخاب کنند و نمایندگان آن مجلس هم - روی دسته بندی و منافع شخصی - دولتی بدون برنامه روشن و پشتیبانی، مردمی را انتخاب کنند تا کشور را اداره و حفاظت کند... خوششان نمی آید و اگر چنین شاهی پیدا شد علیه او قیام می کنند.

اگرچه طرفداران دموکراسی با این نظر مخالفند و سعادت کشور را در ایجاد روش دموکراسی و سپردن کار مردم به دست مردم می دانند، اما متأسفانه تاریخ نشان داده که این روش در کشور ایران تا کنون پاسخگو نبوده است. یزدگرد سوم، شاهی صلح جو و آرامش طلب بود. وقتی که اعراب به ایران حمله کردند لشگریان یزدگرد - که روزی قیصر روم را اسیر کرده و به ایران

آوردند تا شاه - هنگام سوار شدن براسب - پا بر پشت او بنهد و سوار شود - در مقابل عدهٔ قلیلی اعراب از کشور خود دفاعی نکردند. سپهبدان شاه، پایتخت را رها کرده و به آن سوی کوه‌های البرز رفتند و گذاشتند تا اعراب به آسانی سر تا سر ایران را تصرف کنند.

هم‌چنین مردم از شاه سلطان حسین صفوی هم که شاهی ملایم بود و به کشورداری کاری نداشت، چنان دل‌کنند که در حملهٔ چند افغان پابرنه - قزلباشان فدائی شاه - که سال‌ها موجب ترس تمام کشورهای همسایهٔ ایران بودند، مملکت را رها کردند تا افغان‌ها بدون هیچ برخورد یا مقاومتی تا پشت قصر شاه بروند و او را دستگیر کنند.

زمان احمد شاه هم اوضاع همین‌گونه بود. او کار کشورداری را - طبق اصول دموکراسی به مجلس منتخب مردم و دولت منتخب مجلس - رها کرد و در کشور فرانسه، به استراحت و تفریح پرداخت تا آن‌جا که مردم از او روی‌گردان شدند و به سقوط او رأی دادند. همان موقع، زنی از دلیران آذربایجان نوشت:

ایرانیان که فرّ کیان آرزو کنند باید نخست کاوهٔ خود جستجو کنند

مردی بزرگ باید و عزمی بزرگتر تا حلّ مشکلات به دستور او کنند

آزادیت به دست شمشیر بسته است مردان مرد، تکیهٔ خود را به او کنند

نوحی دگر ببايد و طوفان دیگری تا لکه‌های ننگ شما شستشو کنند

تاریخ سلطنت محمد رضا شاه هم، رونویسی از تاریخ سلطنت سایر شاهان این کشور باستانی است. این کتاب، داستان ظهور، به قدرت رسیدن، گرفتار شدن به «بیماری قدرت» و بگیر و ببندها و کشتارهای او را تا روزی که

مردم آرزوی «نوحی دگر» کردند - که ظهور کرد و دور نسل‌سلسل ادامه یافت - را شرح می‌دهد.

این کتاب چکیده‌ای از پژوهش‌های ده‌ها محقق تاریخ و مصاحبه‌های بسیاری با بازیگران دوران آخرین شاه ایران است. در تمام بخش‌های این کتاب از داستان‌سرانی‌های بی‌پایه، تملق‌گویی‌های خانه‌برانداز و هم‌چنین طرفداری از طرفی و بدگویی از طرف دیگر، خودداری شده و فقط به نقل ماقوع بسنده شده است.

نویسنده این کتاب خود - در بخشی از وقایع این دوران - بازیگری کوچک بوده و اذعان می‌کند: آنچه بازیگران آن دوران دیده‌اند - با آنچه در حقیقت رخ می‌داده است، تفاوت فاحش داشته است و فسادها و ندانم‌کاری‌هایی که اکنون آشکار است در آن دوران در پرده خفا بوده و دیده نمی‌شده است.

این کتاب در دو مجلد: جلد اول، از سلطنت تا سقوط و جلد دوم از سقوط تا درگذشت، تهیه شده و سعی گردیده تا در نهایت بی‌طرفی و با اتکا به منابع معتبر و نقل از کتب مشهور که در این باره نوشته شده به رشته تحریر درآید. امید است این داستان حقیقی درس عبرتی باشد برای آیندگان و کج‌روی‌ها اصلاح گردد و اشتباهات تکرار نشود. ان شاء الله

منابع جلد اول و دوم این کتاب عبارتند از:

۱. صحیفه نور (در ۱۳ جلد) مجموعه سخنرانی‌ها و بیانات امام خمینی (تدوین سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی) گروه انتشارات، ۱۳۷۰ و سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
۲. حفظ ایمان، خاطرات جیمی کارتر؛ رئیس جمهور آمریکا. Keeping Faith, by Jimmy Carter (London: Collins, 1982)
۳. بحران، خاطرات هامیلتون جردن؛ رئیس ستاد کاخ سفید در زمان کارتر. Crisis, by Hamilton Jordan (Toronto: General Publishing Co, 1982)
۴. غرور و سقوط، آنتونی پارسونز؛ آخرین سفیر کبیر انگلیس در ایران.

The Pride and the Fall, by Anthony Parsons (Jonathan Cape London, 1984)

۵. مأموریت ایران، ویلیام سالیوان؛ آخرین سفیر کبیر امریکا در ایران.

mission to Iran, by William H. Sullivan (New York: Norton, 1981)

۶. انتخاب سخت، سایروس ونس؛ وزیر امور خارجه کارت.

Hard Choices (New York: Simon and Schuster, 1983)

۷. کتاب Principle Power نوشته برژنسکی.

۸. سال‌های آشوب، هنری کیسینجر؛ وزیر خارجه امریکا.

Years of Upheaval, by Henry Kissinger (Weidenfeld and Nicolson: London, 1982)

۹. امپراتوری راکفلر، ژوزف اورسیو.

The imperial Rockefeller, by Joseph Oersico (Simon and Shuster, 1982) New

۱۰. رابرت کندی و دوران او، آرتور سلسینجر جونیور.

Robert Kenedy and his times- by : Arthur M . Schlesinger. (Boston: Houghton Mifflin, 1987)

۱۱. زنی از مصر؛ خاطرات جهان سادات؛ همسر انور سادات رئیس جمهور

مصر.

A Woman of Egipt, by jehan Sadat: (New York: Simon and Schuster, 1987)

۱۲. همه آدم‌های شاه، استیون کینزر، ترجمه منیژه شیخ جوادى، نشر پیکان:

۱۳۸۵.

All The Shah,s Men, by Stephen Kinzer (John Wiley & Sons: N.Y, 2003)

۱۳. آخرین سفر شاه، ویلیام شاکراس.

The Shah s Last Ride, by William Show cross. (New York: Simon and Schuster, 1988)

۱۴. همه سقوط می‌کنند، گاری سیک.

All Fall Down, by Gary Sick. (New York: Rondon House, 1985)

۱۵. امریکایی در گروگان، پیر سالینجر.

American Held Hostage, by Pierre Salinger.

۱۶. زمینه‌سازی با حسن‌نیت، باری روبین.

Paved With Good Intention, by Barry Rubin. (New York and Oxford: Oxford University Press, 1980)

۱۷. شاه، (مصاحبه)، مارگارت لین.

The Shah, by Margaret Laing. (London: Sidgwick and Jackson, 1976)

۱۸. ریشه‌های انقلاب، نوشته نیکی کدی.

Rootes of Revolution, by Nicki Keddie. (New Haven: Yale University Press, 1981)

۱۹. مارنچس و شاه، کنت مارنچس.

Marenches and the Shah. (Christin Okrent, Paris 1986)

۲۰. ایران بین دو انقلاب، ارواند آبراهامیان.

Iran, between Two Revolution, by Ervand Abrahamian. Princeton (University Press, USA, 1982)

۲۱. مذهب و سیاست در ایران امروز، شاهرخ اخوی.

Religion and Politecs in Contemporary Iran, by Shahrokh Akhavi. (New York: State University Press, 1980)

۲۲. توهم قدرت، رابرت گراهام.

The Illusion of Power. by Robert Graham.

۲۳. سقوط شاه، فریدون هویدا؛ برادر امیرعباس هویدا.

The Fall of the Shah, (London: Widenfeld and Nicolson, 1980)

۲۴. چهره‌هایی در آینه، اشرف پهلوی.

Faces in The Mirror, (New York: Prentice Hall, 1980)

۲۵. در خدمت تخت طاووس، پرویز راجی.

In the Services of the Peacick Throne, (London: Hamish Hamilton, 1983)

۲۶. شاهرخ اخوی

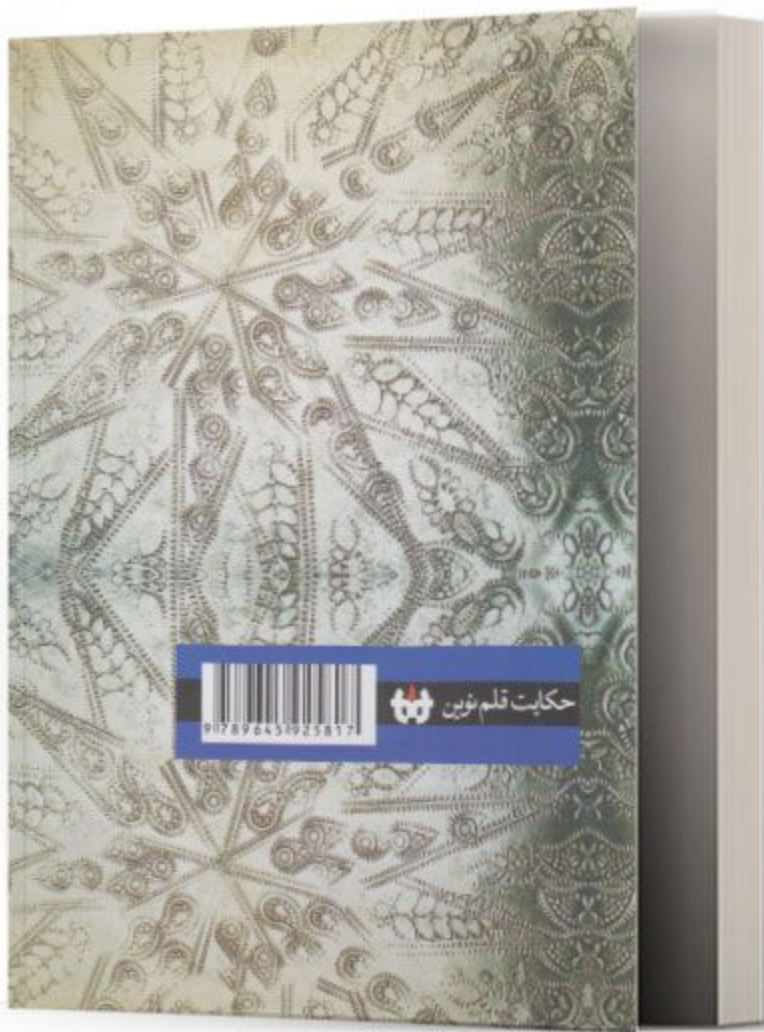
Religion and Politecs in Contemporary iran. New York: State University Press 1980

۲۷. یادداشت‌های اسدالله علم؛ وزیر دربار شاه، با ویراستاری دکتر علینقی

عالیخانی در شش جلد، چاپ شرکت امکان، ۱۳۸۷.

۲۸. خاطرات دکتر محمد یگانه، طرح تاریخ شفاهی ایران، مرکز مطالعات

خاورمیانه، دانشگاه هاروارد: نشر ثالث، ۱۳۸۴.

9 789643 925817

حکایت قلم نوین